

Városépítési együttműködés

Szovjet házigyárak a szocialista országokban

A moszkvai városi tanács — melynek irányításával a szovjet fővárosban intenzív lakás- és középület-építkezések folytak — harmincnél több külföldi országgal tart fenn hivatalos együttműködési kapcsolatokat. Az APN tudósítója beszélgetést folytatott Konsztantyin Szolovjevvel, a moszkvai városi tanács külkapcsolatokkal foglalkozó igazgatóságának közreműködésével a KGST-tagállamokhoz fűződő kapcsolatokról az előre gyártott elemes házépítésben.

A lakás- és középépítkezések meggyorsítása céljából előregyártott elemeket kibocsátó üzemek teljes mértékben beváltak a Szovjetunióban. Moszkvában e vállalatok közreműködésével évente mintegy százezer lakást adnak át, és nagy tapasztalatra tettek szert mind ezen üzemek építésében, mind pedig magában a lakásépítésben.

A lakásalap bővítése fontos feladata a többi szocialista országnak is, és a Szovjetunió műszaki segítséget nyújt az építésügyi iparosításához Bulgáriának, Magyarországnak, Lengyelországnak, Jugoszláviának, Csehszlovákiának, Romániának és 1973-tól kezdve a Német Demokratikus Köztársaságnak is.

A házigyárakat évi 35 ezer — 210 ezer négyzetméter lakóterület-kapacitással építik. Tülsúlyban van az az üzem-típus, melynek évi teljesítménye 140 ezer négyzetméter lakóterület.

Hogyan valósul meg az együttműködés? A partnereink által javasolt nagy paneles lakásépítési terméknomenklatúra alapján a szovjet konstruktőrök kidolgoz-

zák az üzem tervét, a gépgyártó vállalatok leszállítják az összes alapvető technológiai berendezést, és irányítják ennek szerelését a létesítendő üzemben. Minden egyéb munkát azon ország szakemberei és munkásai végeznek, amelyben a házigyárakat építik. Ezenél az építkezéseknél a munka kollektíván és pontosan folyik.

Ez az együttműködés már érzékelhető eredményeket hozott. Magyarországon, ahol a nagy paneles lakásépítkezéshez valamivel korábban fogtak hozzá, már nyolc ilyen gyár működik, Lengyelországban hét, Csehszlovákiában három, Bulgáriában, Romániában és Jugoszláviában pedig egy-egy.

Meg kell jegyeznünk, hogy a gyárak fogadó országai gyorsan elérték a tervezett kapacitást, számos esetben még túl is szárnyalták azt. E vállalatok eredményes munkája lehetővé tette, hogy olyan hatalmas lakótelepeket építsenek, mint a kelenföldi és az óbudai Budapesten, vagy Varsó és Szófia új kerületei. Egyszóval, a gyárak barátaink kezében teljes megtérüléssel dolgoznak. Ugyanakkor azonban nem csupán az építkezés üteme a fontos. Abban a célból, hogy sokféle ter-

méltípust fejlesszenek ki, és maguk az épületek is színesek legyenek, partnereink rendszeresen rekonstruálják a korábban épített gyárakat, az újonnan építendőket pedig olyan termékek gyártásának figyelembevételével tervezzük, melyek nem szerepeltek a korábbi nomenklatúrában.

Ezzel kapcsolatban ki kell emelnem magyar kollégáink alkotó tevékenységét. A korábban épített üzemek modernizálása útján jelentősen bővítették a kibocsátott elemek választékát, a belőlük emelt épületek pedig így eredeti formát és szintet öltöttek. Nem érdektelen kiemelni a következő részletet sem. A gyárak modernizálása után olyan elemeket kezdtek gyártani, amelyek nemcsak a lakóházak építésénél használhatók fel eredményesen, hanem kényelmes szállodák építésére is. A magyar kollégák újításainak néme-lyikét a szovjet fél igen magasra értékeli, és szándékában áll felhasználni ezeket a szovjet házigyárak építésénél.

Befejezésül néhány szót a távlatokról. Azon a tíz gyáron kívül, amelyet jelenleg a velünk együttműködő szocialista országokban építünk, a közeljövőben a Szovjetunió részvételével további 25 ilyen vállalat építését tervezik. Ezek közül ötöt az NDK-ban, tízet Bulgáriában, hetet Lengyelországban és háromat Csehszlovákiában létesítenek. (APN—MTI)

Csak két torony látszik?

Mit küldjek, mit vigyek, mit vegyek ajándékba? Nem csupán a Szegedre látogató idegenek, de az itt lakók is feltesszék a kérdést. Vásárlóként állnak az ajándékolt előtt, keresnek valamit, ami emlékeztet a városra, ami igényes, jellegzetes, nem is túl drága és lehetőleg praktikus is. Kövessük őket szemlélődőként, kezdjük mindjárt az apróságokkal.

A képeslapok. Szépek, színesek. Még azt sem mondanánk, hogy nincs választék. A dóm elől, oldalról, felülről, belülről. De alsóvárosi nap sugaras házat, tápéi templomot, dorozsmai szélmalmot és hattastelepi harangtornyot ne keress, vásárló, a képeslapokon.

Tíz-húsz forintos példának vegyük a kulcstartót. Lehetne az — hogy csak a legkézenfekvőbbeket említsük — egy pár papucs, egy paprikafűzér, halasbicska vagy kisbogrács. De formázhatná kicsiben — lépjünk egyet az igényesség felé — Szeged egy-egy híres szobrát, lehetne dísz egy miniatűr Szeged-könyv, egy régi tiszai hajó modellje, a város címere, vagy... mindegy, mire járja a fogunk, ha semmi sincs. Sem kulcstartó, sem könyvbortó, sem cigarettakináló, sem pénzárca. Tipusváza, fehér bőgre — dómmatricával —, az persze van bőven. Nem a vévők izlése lehet az oka, hogy mégsem veszik meg.

Nem szeretik a vásárlók a minden város ajándékoltjában kapható faragott kanalakat, díszdobozokat sem, és nem is csak drágaságuk miatt. Szívesebben vennének egy tápéi gyékényszatyrot vagy papucsot, a 800 forintos olasz tányér helyett egy vásárhelyi kancsót vagy tálat, de — ugye, sejtik a folytatást? — nincs.

A miertre választ, nem tudjuk, hol kaphatnánk. Az üzletvezetőktől aligha. Ők ugyanis rendelnének, lenne ötletük is, ha közvetlen kapcsolatot teremthetnének a gyártókkal. Akkor hát a nagykereskedelmi vállalatok fantáziátlanságán múlik, hogy az ajándék- és népművészeti boltok áruválasztéka egyforma Győrött, Miskolcon és Szegeden? Vagy a Képzőművészeti Alapnál kellene kopogtatnunk? (A Szegeden élő grafikusok például biztosan szívesen sokszorosították egy-egy szegedi témájú rézkarcukat, linómetszetüket.)

Szó szót követhetne, ne is folytassuk. Kezdjük el inkább. Akár egy ötletpályázattal, akár egy nyilvános vitával. Kérdezzük meg a képzőművészeket, és faggassuk a vendégeket, a turistákat: hátha lennének megvalósítható javaslataik. Mert nem hisszük, hogy Szegedből megszire csak a két torony látszik.

Pály Katalin

HÁZASSÁG

I. kerület

Szeged: Adam József és Bökő Magdolna, dr. Szombathy Gábor és dr. Kerepesi Terézia, Katona Zoltán és Kálmán Gabriella, Mucsi Károly és Török Mária, Kiss István András és Karácsonyi Katalin Mária, Szalkai János András és Renko Iлона, Nógrádi József és Bodor Klára, Kiss József Tamás és Ovári Anna, Keresszegi Attila és Miklós Zsuzsanna, Körösi Béla és Ördög Aranka, Balla József és Jekelfalussy Márta Mária házasságot kötöttek.

II. kerület

Szeged: Falusi Ferenc és Pulin Erika, Balázs Tibor és Koch Erzsébet, Horváth Zoltán József és Tóth Franciska, Gergely Zoltán Mihály és Trauszcz Erika, Csentes József és Csúri Mária, Juhász Sándor és Fritzt Terézia, Papp Tibor és Tótor Ida, Berta János József és Kracsin Margit házasságot kötöttek.

III. kerület

Szeged: Milibí Mátyás és Bakacs Rozália, Tóth Géza Árpád és Dobó Rozália, Széll Sándor és Fátyné Julianna, Korom Pál és Tóbiás Klára házasságot kötöttek.

Kiskundorozsma: Kovács István és Katona Edit, Gyuris Ferenc és Radó Mária házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

I. kerület

Szeged: Csernák Istvánnak és Mészáros Matildának Gábor Zsolt, Micziz Jánosnak és Nacsa Máriaának Zoltán, Tóth Tamás Istvánnak és Kakuzsi Judit Máriaának Alexandra Rita, Ferling Károly Henriknek és Farkas Emmának Éva, Bárkányi Sándornak és Szántó Juditnak Doll, Szalai Istvánnak és Matók Máriaának Szabolcs István, Csordás Imrénének és Német Évának Beáta Livia, Bagi Géza Istvánnak és Farkas Irén Matildának Zsolt Krisztián, Miklós Istvánnak és Terhes Ilonának Gyöngyi Ilona, Ördög-Czinok Istvánnak és Abraham Máriaának Krisztián Gábor, Paronai Lajos Imrénének és Farkas Jolannak Lajos, Vincze Sándor Géznak és Balog Ilonának Etelka, dr. Varsányi Zoltánnak és dr. Tóth Irén Annának András, Kálmán Dánielnek és Vass Máriaának Mónia, Ceglédi Jánosnak és Bárkányi Erzsébetnek Márta, Roszkó István Pálnak és Farkas Ilonának Roland, Papp Józsefnek és Arkus Ilonának Norbert József, Garam-

Családi események

völgyi Tibor Istvánnak és Kovács Máriaának Agnes, Keszeg Jánosnak és Dávid Agnes Rozáliának Zsolt, dr. Papp Károlynak és Bordás Éva Imrénének Adam, Demeter Zoltánnak és Almássy Borbálának László, Végh Gábornak és Gábel Zita Angelának Gábor, Szatmári Imre Mihályának és Horváth Máriaának Agnes, Lehmann Lászlónak és Kozma Editnek Edina Anita, Faragó Lászlónak és Bálint Aranka Etelkának László György, Kovács Györgynek és Kiss Annának György, Nagy Péternek és Bozó Annának Péter, Bodor Istvánnak és Tóth Erzsébetnek Éva Erzsébet, Fülöp Imrénének és Kovács Etelka Irénnek Márta, Dózsa Jánosnak és Raffai Máriaának György, Orbán Zoltánnak és dr. Rádai Ilonának Gábor Zoltán, Madaras Lászlónak és Amier Márta Máriaának Emese, Gárdián Lajosnak és Csizsar Erzsébetnek Katalin, Miklós Ferencnek és Ocskó Irénnek Erika, Bóka János Vilmosnak és Boscó Éva Margitnak Bernadett Éva, Kovács Istvánnak és Miklós Gizellának Róbert, Székely Lajosnak és Sebők Erzsébetnek Beatrix Diána, Gyuris Zoltánnak és Kádár Németh Mária Ottília Beáta, Tóth János Istvánnak és Biliczki Erzsébetnek Tibor János, Varga Ferencnek és Sándor Erzsébet Zsuzsannának Zoltán, Dékány Istvánnak és Ottili Erzsébet Máriaának Zoltán István, Petránzsk Albertnek és Besenyei Ilonának Nikolett Katalin, Pálkás Jánosnak és Balázs Erzsébetnek Zsolt, Dányi Ferencnek és Szekeres Katalinnak Andrea Rita, Börcsök Lajosnak és Földi Katalinnak Katalin, Hédi Ferencnek és Hajdú Gizellának Beatrix, Sári Pál Péternek és Farkas Máriaának Árpád Pál, Bukovinszky Tamás Lászlónak és Kolozsy Mária Teodóraának Nóra, Bába Mihályának és Balogh Erzsébet Máriaának Erzsébet Ilona, Balla Vinczenek és Korek Éva Ilonának Zsolt, Takács Imrénének és Borbély Erika Evának Orsolya, Erdős Jánosnak és Fagler Erika Kinga Éva, Blacs Józsefnek és Budai Katalinnak Nándor, Róbert, Keresztes Gyula Imrénének és Malkócs Aranka Ilonának Gábor, Újvári Istvánnak és Kovács Ilonának Ilona, Varga Szilveszternek és Simherc Emiliának Zsuzsanna, Zsikó György Gergelynek és Buklicz Zsuzsanna Ipolyának Tibor, Sziládi Ferencnek és Széll Julian-

ának Gergely, Matos Istvánnak és Pataki Agnesnek Róbert nevű gyermekük született.

III. kerület

Szeged: Széll Józsefnek és Turi Erzsébet Annának Zoltán, Balog Istvánnak és Barna Erzsébet Máriaának István László, Nyilasi Lászlónak és Vital Klára Gizellának Rita, Vincze Józsefnek és Gazdag Katalinnak Péter, Nádházi Albertnek és Kovács Margit Juliannának Tímea, Kardos Belának és Markovics Agnesnek Róbert Tamás, Csiky Józsefnek és Nagy Ilona Máriaának Brigitta Mónica, Király József Lászlónak és Zöld Irén Magdolnának József, Hajdú Józsefnek és Kiri Ilonának Ildikó, Vágó Lajosnak és Horváth Ilonának Ildikó, Batka István Ferencnek és Prohászka Judit Máriaának Orsolya, Kiss Imrénének és Csorba Magdolnának Magdolna, Nagy Sándornak és Berényi Erzsébetnek Olga, Csizsar Istvánnak és Farkas Gizellának Csaba, Nikodémusz Tibornak és Török Juliannának Tibor, Remszó Ferencnek és Nagy Ipolyának Ferenc Róbert, Tanács Györgynek és Mulati Zsuzsannának Erika, Kálmán Sándornak és Varga Máriaának Eszter Zita, Mamedov Mihályának és Jakus Máriaának Anita, Mamedov Mihályának és Jakus Máriaának Csaba, Veréb Istvánnak és Kurunczi Evának Éva, Bánfi Józsefnek és Kovács Irénnek Zsuzsanna Mónica, Kiss Istvánnak és Szent Máriaának Róbert, Kerepes Mátyás Tibornak és Tóth Mária Magdolnának Kornélia Mónica nevű gyermekük született.

HALALOZÁS

I. kerület

Szeged: Balassa Józsefné Szoljka Vilma, Szakál Károly, Kóte Elemér, Söregi András, Palócz Ernő, Módos Imréné Szűcs Katalin, Gyulács Károly, Százi Mihály, Spacsek György-né Jahn Mária, dr. Szász Istvánné Liska Jolán Sarolta, Papp István, Boldizsár Pálné Bárkányi Ilona, Masa Imre, Adal-Simon Mátyásné Gábor Jolán, Vecsernyés Pálné Nagy-mihály Rozália, Szabó István, Tótor László, Balog Lászlóné Blesics Etelka, Kornya Mihályné Don Julianna meghalt.

II. kerület

Szeged: Hidvégi Jánosné Antonyák Julianna, Letsch Józsefné Belovits Elvira, Kósa Bertalan meghalt.

III. kerület

Szeged: Vitényi János, Guba Lajos, Gyovai Péter, Kónya Ádám, Katona József, Csikós János, Sánta Antal, Kispéter Géza, Szél Mihályné Barna Erzsébet, Stefanik Etel, Maros Jánosné Nagy Anna, Bodó Mihály, Berka Bálint, Sárosi Sándorné Kubik Anna Emília, Mathiász Henrikné Fekete Terézia, Borbély Miklósné Oltványi Julianna meghalt.

Kiskundorozsma: Borsodi János, Nagy Józsefné Dudás Julianna meghalt.

Az odesszai kenyérsütő automata

Az odesszai négyes számú kenyérgyár diszpécser-szobájának vezénylőpultja a „legforróbb pont” az üzemben. Percenként gyúlnak itt fel a jelzőlámpák, hogy hírt adjanak a technológiai folyamat egyes szakaszairól. Az automaták bőséges információkkal látják el a vezénylőpultot: beszámolnak a kenyérgyár négy szintjén elhelyezett gépek működéséről. A gyár napi termelése megközelíti a 150 tonnát.

Könnyű árnyék kúszik fölfelé az egyik torony áttetsző sziluettjén. A diszpécser tudja, hogy egy automata liszt-szállító gép érkezett és esőrendszeren át pumpálja a lisztet az egyik tározóba. A raktár huszonnégy ilyen toronyból áll, és hat fogadóval van ellátva. Egyszerre hat kocsihoz veheti át a nyersanyagot néhány perc alatt. Erre a műveletre az automaták nélkül 50 rakodómunkás tízszer annyi időt fordítana.

Minden toronyban tenzometrikus adagoló található, amely automatikusan méri az érkező nyersanyagot. A liszt minősége szerint helyezik el a tározókban és esőrendszeren át juttatják tovább a feldolgozó sorokba. Ha a diszpécser pultján felvillan a jelzőlámpa: „Szalag kész”, akkor egy mozdulat, és a dozátorokban mért liszt elindul az élesztőbunkerokba. Folyamatosan működő gépsor készíti itt a tésztát, kóstoló automata határozza meg, mennyi só, cukor és más adalék kell a tésztába. Ezeket a parancsokat gépek egész sor hajtja végre,

azok formálják kerekre a tésztát, vetik be a kemencébe, és emelik ki onnét a kész vekniket, cipókat. Több mint háromszáz elektronikus vezérlésű gép található az üzemben.

A négyes számú odesszai kenyérgyár az ország egyik műszakilag legjobban berendezett üzeme. Az „Elelmi-szer-automatika” tudományos és termelési egyesülés tudósai tervezték ezt a gyárat.

Üzemünk példája képtelen is bizonyítja a „tudomány és termelés” új típusú összefogásának eredményeit — mondja E. Kaszjanov, a vállalat igazgatója. — Az össz-szövetségi egyesülés összehangolta a tudományos kutatói, tervezési, kísérleti és egyéb feladatokat, melyeket

rendszerint több alvállalkozó végez. Végül is ez tette lehetővé, hogy gyorsan és jó minőségben valósítsuk meg a komplex automatizálási programot, és folyamatosan működő üzemben állítsuk elő a kenyér- és pékárukat, amely valamennyi munkafolyamatot automatizál a liszt fogadásától a késztermék elszállításáig.

Az „Elelmi-szer-automatika” szakemberei hozzáálltak további nyolc, hasonló szinten automatizált üzem felszereléséhez az ország különböző városáiban. A tudományos kutatás befejezésétől a gyakorlati megvalósításig a tudósok vállalásai eredményeként mindössze másfél-két év telik el.

J. Mihajluk

Betanítottmunkás-képzés

A kertgazdasági ágazat tervszerű távlati fejlesztése egyrészt az arra alkalmas ültetvények korszerűsítésével, másrészt új üzemi ültetvények telepítésével valósulhat meg. Ezzel összefüggésben amint arra a Minisztertanács 1010/1973. (IV. 1.) Mt. sz. és az 1024/1973. (VII. 11.) Mt. sz. határozatai is utalnak — a szőlőültvény- és gyümölcsfaiskolai termelés korszerűsítését kiemelt feladatnak kell tekinteni.

Szőlőültvény- és gyümölcsfaiskolai termelésünk jelenlegi helyzetét elemezve, kitűnik, hogy a megnövekedett feladatokat csakis tervszerűen integrált fejlesztési prog-

ramok keretében tudjuk megoldani. E fejlesztés szakmai követelményrendszerében elsőként a termelőkapacitás további fokozását és korszerűsítését kell megemlíteni. Már a közeli jövőben legalább nyolc-nyolc olyan szőlőültvény-termelő és gyümölcsfaiskolai bázisgazdaság létesítésére lesz szükség, amelyekben az alapanyag-előállítás már komplex technológiai rendszerben valósítható meg.

A MEM Szakoktatási Felügyelősége — összhangban a MEK Termelés- és Műszaki Fejlesztési Főosztályával és a Pest megyei tanács illetékes szakigazgatási szervével — a szaporítóanyag-termelés,

termeltetés és forgalmazás területén foglalkoztatott fizikai állományú dolgozók továbbképzési bázisintézményeként a halásztelki mezőgazdasági szakmunkásképző intézetet jelölte ki. Az intézet a továbbképzési tanfolyamok szervezését már megkezdte, ez év őszén a továbbképzés a faiskolakezelő betanítottmunkás-tanfolyammal kezdődik.

Azok a szőlő- és gyümölcs-szaporítóanyag-termelő üzemek, amelyek közvetlen, vagy közvetve érdekeltek, dolgozójuk továbbképzése ügyében a Pest megyei Mezőgazdasági (Kertészeti) Szakmunkásképző Intézetet, Halásztelket, keressék.

Új vitamin

„U” nevezetű új vitamint próbáltak ki a Szovjetunióban. A készítmény gyomorhurutban, valamint gyomor- és nyombélfekélyben szenvedők gyógyítása során fejt ki jótékony hatást.

A vizsgálatok során kimutatták, hogy az új vitamin normalizálja a gyomor és bélutak nyálkahártyájának állapotát, megszünteti a fe-

kélyeket és más rendellenességeket is. A vitamin kipróbálása során kiderült, hogy alkalmazásával kétszer több beteg gyógyítható ki gyomor- és belüti betegségekből.

Az új vitamin kiindulási anyaga az ismert aminosav — a metionin —, amely számos élelmiszerben megtalálható. Különösen sokat tartalmaz ebből az anyagból a tőr,